

COVID-19 Pandemi Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitim Sürecinde Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Deneyimlerinin İncelenmesi*

Mehmet Mete Adak¹, Mustafa Koç^{2**}

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye, meteadak8@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0911-435X

²Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye, mustafakoc@sdu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-3276-7172

MAKALE GEÇMİŞİ

Alındı: 19.12.2021

Kabul Edildi: 29.01.2022

ANAHTAR KELİMELER

COVID-19, Uzaktan Eğitim,
Bilişim Teknolojileri
Öğretmenlerinin Deneyimleri,
Durum Çalışması

ÖZET

Son yıllarda COVID-19 pandemi sürecindeki uzaktan eğitim hakkında öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bakış açılarına ve yaşadıkları problemlere odaklanan akademik çalışmalar yapılmaktadır. İlgili çalışmaların hedef kitlesinin daha çok bilişim teknolojileri dışındaki branş öğretmenleri olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı ise COVID-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitimde bilişim teknolojileri öğretmenlerinin deneyimlerini ortaya çıkarmaktır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu devlet ve özel okullarda çalışmakta olan toplam 20 öğretmen (7 kadın, 13 erkek) oluşturmaktadır. Veriler, öğretmenler ile çevrimiçi olarak gerçekleştirilen bire bir yarı-yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Sonuç olarak, katılımcıların büyük çoğunluğunun okullarda uzaktan eğitim hakkında seminerler verdiği ve meslektaşlarının kullanabilecekleri Web 2.0 araçları hakkında kılavuzlar hazırladıkları ortaya çıkmıştır. Katılımcıların yoğun bir şekilde meslektaşları, veliler ve öğrenciler ile iletişim halinde oldukları görülmüştür. Bunlarla birlikte, pandemi sürecinde yaşanan sıkıntıların, internet altyapısının yetersizliği, öğrencilerin uzaktan eğitime uygun ortama ve teknolojik araçlara erişim gibi maddi yetersizliklerden kaynaklandığı görülmüştür.

Examining Information Technology Teachers' Experiences In The Distance Education Process During The COVID-19 Pandemic

ARTICLE HISTORY

Received : 19.12.2021

Accepted : 29.01.2022

KEYWORDS

COVID-19, Distance
Education, Information
Technology Teachers,
Experiences, Case Study

ABSTRACT

In recent years, academic studies have been conducted about distance education in the COVID-19 pandemic process, focusing on the perspectives and problems of teachers and teacher candidates. It is seen that the target audience of such studies is mostly branch teachers other than information technologies. Therefore the purpose of this study is to reveal the experiences of information technology teachers in distance education applied during the COVID-19 pandemic. It was designed as case study research. The participants consisted of 20 teachers (7 female and 13 male) working in public and private schools. Data were collected through semi-structured interviews over the Internet. It was revealed that the majority of the participants gave seminars about distance education in the schools as well as prepared guides for their colleagues about Web 2.0 tools. It was also observed that participants were in intense communication with their colleagues, parents and students. In addition to these, the inadequacy of the Internet infrastructure and financial inadequacies of students such as access to an environment and technological tools suitable for distance education were reported as the main problems experienced during the process.

*Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiş olup, Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenmiş olan III. Uluslararası Eğitim Araştırmaları ve Öğretmen Eğitimi Kongresinde (ERTE Kongresi) sunulmuştur.

**Sorumlu yazar: mustafakoc@sdu.edu.tr

Giriş

Türkiye’de COVID-19’a bağlı ilk pozitif vakanın görüldüğü 11 Mart 2020 tarihinden sekiz gün sonra 19 Mart 2020 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tüm ülkede yüz yüze yürütülen eğitime ara vererek uzaktan eğitime geçiş yapmıştır. Daha sonra bu uzaktan eğitim süreci “acil uzaktan eğitim” olarak tanımlanmıştır. Allen ve Seaman (2017) uzaktan eğitimi öğrenci ve öğretmenin birbirlerinden farklı ortamlarda bulunarak, teknolojinin kullanımı ile eğitimi senkron ya da asenkron olarak yapabildikleri bir eğitim olarak tanımlamışlardır. Ancak bu çalışma kapsamında uzaktan eğitim değil, acil uzaktan eğitim söz konusudur. Hodges, Moore, Lockee, Trust ve Bond (2020) acil uzaktan eğitimi, kriz ya da acil durumlarda uzaktan eğitim çözümlerinin kullanılması olarak tanımlamışlardır. Bu kriz durumu ortadan kalktığına kurumların tekrar yüz yüze eğitime döneceğini ifade etmişlerdir. Acil uzaktan eğitim sürecindeki ana hedef, aksayan eğitsel faaliyetlere geçici çözümler oluşturmaktır. Bozkurt (2020) acil uzaktan eğitimi uzaktan eğitim ile karşılaştırdığında acil uzaktan eğitimin bir zorunluluk olması, mevcut ihtiyaçlara yönelik geçici çözümler sunması ve eğitimi ayakta tutma çabası olarak ifade etmiştir. Uzaktan eğitim planlı ve sistematik şekilde eğitimi sürdürmeyi amaçlayan, yaşam boyu öğrenme çerçevesinde çözüm üreten ve bir zorunluluktan ziyade bireylere seçenek olarak sunulan bir eğitimidir. Acil uzaktan eğitim süreçlerinde yaşanabilecek sorunların öğretmenlerde uzaktan eğitime karşı olumsuz düşünceler beslemesi olası gözükmektedir. Bu noktada uzaktan eğitim ve acil uzaktan eğitimin birbirinden ayrıldığı, acil uzaktan eğitimde ana hedefin eğitimin sürdürülebilmesi olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Uzaktan eğitim yöntemi doğası gereği farklı zaman ve mekânlarda içerik ve etkileşim sunmayı sağlayan teknik donanım ve yazılım ile bunların etkili kullanımına kılavuzluk edecek pedagojik yaklaşımların kullanımını gerektirmektedir. COVID-19 pandemisi başladığında eğitim kurumları ve çalışanlarının bu gereksinimler açısından hazırlıksız yakalandıkları ve acil çözümler ürettikleri bilinmektedir. Keskin, Çınar ve Demir (2021) çalışmasında üniversitelerin daha önceden uzaktan eğitim merkezlerine sahip olmasına rağmen acil uzaktan eğitime geçiş sürecinde internet altyapısı sorunu ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Acil uzaktan eğitime geçiş sürecinde ise üniversitelerin üçte ikisinden fazlasının akademik personeline hizmet içi eğitim ve materyal desteği sunmaması, öğrenme yönetim sistemlerinde karşılaşılan teknik sorunlar ile ilgili personeli destekleyecek materyallerin hazırlanmaması da kurumların hazırlıksız yakalandığını göstermektedir. Uzaktan eğitimin gerektirdiği bilgi ve beceri bakımından diğer branş öğretmenlerine göre nispeten daha donanımlı yetiştirilmiş olan ve çalışmakta oldukları okullarda bu konularda formatörlük yapmaları beklenen bilişim teknolojileri (BT) öğretmenlerinin pandemi sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik görüşleri, yaşadıkları deneyimleri ve sundukları katkıları ortaya koymak bu araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

Pandemi ve Eğitime Etkileri

Ülkeler COVID-19 pandemisinin yayılmasını yavaşlatmak ve etkisini azaltmak amacıyla uzaktan eğitime geçiş yapmışlardır. Ancak uygulamalı eğitimin gerekli olduğu bazı bölümler üniversitelerde yüz yüze eğitime devam etmiştir. UNESCO’nun verilerine göre dünyada 1,6 milyar öğrencinin eğitimi kesintiye uğramıştır. Bu sayı dünyadaki her 10 öğrenciden 9’unun eğitiminin aksadığını göstermektedir. Türkiye’de ise eğitimi aksayan öğrenci sayısı 25 milyon civarındadır (UNESCO, 2020; UNICEF, 2020). Eğitim sistemin bütün paydaşlarını etkileyen kısıtlama kararları doğal eğitim sistemleri için zorlu bir süreç oluşmasına kaynaklık etmiştir (Allen, Rowan ve Singh, 2020). Eğitim yöntemi olarak uzaktan eğitime geçilmesi kurumları ve öğrencileri birtakım sorunlar ile karşılaştırdı. Keskin, Çınar ve Demir (2021) yaptıkları çalışmada üniversite kurumlarının uzaktan eğitimde kullanılacak öğrenme yönetimi sistemlerini (ÖYS) seçmede, akademik personelin uzaktan eğitim hakkında eğitilmesinde ve altyapı hakkında sorunlar ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Kurumların daha önceden uzaktan eğitim merkezlerinin kullandıkları Blackboard, Advancity gibi profesyonel sistemleri kullanırken tamamen ücretsiz olan Moodle gibi ÖYS’leri ve alternatif oluşturan Zoom, Google Meet gibi eşzamanlı öğrenme platformlarını da kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Pandemide Öğretmenler Hakkındaki Uzaktan Eğitim Araştırmaları

Fidan (2020) COVID-19 sebebi ile geçilen zorunlu uzaktan eğitim ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşlerini incelemiştir. Öğretmenler teknolojik olarak yenilenmeyi olumlu, teknolojik araçlarla fazla içli dışlı olmayı olumsuz bulmuşlardır. Bazı öğretmenler uzaktan eğitimi rahatlığı sebebiyle olumlu olarak değerlendirirken bazı öğretmenler ise öğrencilerin fazla rahat davranışlarından dolayı olumsuz değerlendirmiştir. Rasmitadila ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada Endonezya’da ilkökul seviyesinde uygulanan uzaktan eğitime yönelik öğretmen algıları incelenmiştir. Öğretmenler uzaktan eğitimden önceki geleneksel eğitimde daha fazla zamana sahip olduklarını ve uzaktan eğitimde kısıtlı bir süre ile karşı karşıya kaldıklarını belirtmişlerdir. Çınar, Ekici ve Demir (2021) öğretmenlerin e-öğrenmeye hazır olma durumunun anlık görüntüsünü çıkarmak istemişlerdir. Yöntem olarak nicel araştırma yöntemlerinden anket araştırması seçilmiştir. Çalışmanın katılımcıları 555 gönüllü

hizmet içi eğitim veren öğretmenlerden oluşmaktadır. Çalışmanın sonucuna göre e-öğrenme başarısı hazırbulunluşluk ile yakından ilişkili bulunmuştur. E-öğrenme deneyimi olan öğretmenlerin e-öğrenmeye daha hızlı bir şekilde adapte olduğu ortaya çıkmıştır. Aslan, Turgut ve Aslan (2021) öğretmenlerin uzaktan eğitimde ortaokul müfredatına ilişkin görüşlerini incelemişlerdir. Araştırmada durum çalışması yöntemi kullanılmış ve ortaokullarda görev yapan 18 öğretmen ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenler ölçme için farklı değerlendirme tekniklerini kullandıkları ortaya çıkmıştır. Öğrenci katılımlarının az olması, anında geri bildirim eksikliği, sınırlı iletişim gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Öğrenciler arasındaki eşitsizlikler nedeniyle ölçme araçlarının geçerli ve güvenilir olmadığı ortaya çıkmıştır. Folkman, Josefsson ve Fjetland (2022) öğretmenlerin uzaktan eğitimdeki deneyimlerini ortaya çıkarmak amacıyla bir çalışma yürütmüşlerdir. Veriler anket yoluyla 133 öğretmenden toplamıştır. Sonuç olarak öğrenme ortamında olan karışıklıkların dijital ortamlarda daha azaldığı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin kendi aralarında iş birliği yaptığı görülmüştür. Philips ve diğerleri (2021) Avustralya, Yeni Zelanda, Singapur ve ABD'deki öğretmenlerin yaşadıkları deneyimleri ortaya çıkarmak istemişlerdir. Araştırmada 22 soruluk nitel bir anket kullanılmıştır. Sonuçlara göre çevrim içi zorluklar, öğretim kalitesi, iş yükü, bağlantı gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Ewing ve Cooper (2021) Avustralyalı öğretmenlerin uzaktan eğitime bakış açılarını incelemişlerdir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşmeler ile 13 öğretmenden toplanmıştır. Sonuç olarak öğretmen, veli ve öğrenci ilişkisinin öğrenci performansını en üst düzeye çıkaracağı fikri baz alınarak öğretmenlerin birinci önceliğinin öğrencilerle bağlantı kurmak ve onların ilgisini çekmek olduğu görülmüştür. Müfredat konusunda başarısız olunması ve uzaktan eğitimin daha az kişiselleştirilmiş olması öğrencileri zorladığı görülmüştür.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada COVID-19 pandemi sürecinde uygulanmakta olan acil uzaktan eğitim sürecinde BT öğretmenlerinin yaşadıkları deneyimler ile süreçle ilgili düşünceleri ve diğer branş öğretmenlerine olan katkılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Yapılan araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. BT öğretmenlerinin COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. BT öğretmenlerinin COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlar nelerdir?
3. BT öğretmenleri COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitimde diğer branşlardaki meslek arkadaşlarına nasıl bir katkı sağlamıştır?

Yöntem

Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu tarafından 21.09.2021 tarihinde incelenmiş ve 111/14 sayılı kararı ile uygun bulunmuştur.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada durum çalışması (case study) deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, sınırlı bir sistemin nasıl işlediği ve çalıştığı hakkında sistematik bilgi toplamak için çoklu veri toplama kullanılarak o sistemin derinlemesine incelenmesini içeren bir yöntemdir (Chmiliar, 2010).

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcıları belirlenirken amaçlı örnekleme yönteminden faydalanılmıştır. Amaçlı örnekleme olgu ve olayların muhataplarının bakış açısından zengin bir şekilde betimlenmesine olanak sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu doğrultuda çalışma grubu 2019-2020 eğitim öğretim yılının bahar dönemi ve 2020-2021 eğitim öğretim yılının güz döneminde uzaktan eğitim sürecine katılmış olan 20 bilişim teknoloji öğretmeninden oluşmuştur. 20 öğretmenin 13'ü erkek 7'si ise kadındır. Öğretmenlerin tamamı ortaokullarda görev yapmaktadırlar. 10 öğretmen özel okullarda, 10 öğretmen ise devlet okullarında görev yapmaktadır. Katılımcı öğretmenlerin yaşları 23 ile 40 arasında değişmekte olup ortalama yaş 30.65 yıldır. Çalışma süreleri ise 4 ay ile 16 sene arasında değişmekte olup ortalama hizmet süresi 6.35 yıldır. Katılımcı öğretmenlerin ikamet dağılımları ise Antalya, Ankara, Aydın, Denizli, Isparta, Kayseri, Mersin ve Şanlıurfa şehirlerindedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri yarı-yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Araştırma yapılırken yaşanmakta olan COVID-19 salgını sebebiyle kısıtlamalardan dolayı öğretmenlerle yüz yüze görüşme yapılamamış; bunun yerine video konferans yöntemi kullanılmıştır. Görüşmelerde BT öğretmenlerinin COVID-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitime dair görüşleri, bu süreçte kullandıkları iletişim ve eğitim teknolojileri araç ve materyallerinin neler olduğu, bu süreçte karşılaştıkları problemler ve diğer branşlardan meslektaşların karşılaşıp yardım istediği problemler, bunun yanı sıra uzaktan eğitimin teknik boyutu, öğrencilerin sosyalleşmesi,

motivasyonu gibi konularda neler düşündükleri ve ne yaptıklarına dair açık uçlu sorulara ve sondalara yer verilmiştir. Sondalar katılımcının soruyu anlamasına ve ayrıntılı cevaplar vermesine yardımcı olan ve verinin derinleşmesini sağlayan ek sorgulamalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Alanyazın detaylıca incelendikten sonra görüşme soruları ve sondaları oluşturulmuştur. Oluşturulan soru ve sondalar bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitiminde uzman olan bir akademisyen ile paylaşıldı. Uzmanın geri bildirimleri ile soru ve sondalar düzenlenmiştir. Soru ve sondalar ekte bulunmaktadır.

Verilerin Analizi

Görüşmelerden elde edilmiş verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Stone ve diğerleri (1966) içerik analizini “metin içinde tanımlanan belirli karakterlerden sistematik ve tarafsız sonuçlar çıkarmak için kullanılan bir araştırma tekniği” (s. 213) olarak tanımlamaktadır.

Verilerin analizine görüşme kayıtlarının bilgisayar ortamında yazılı metin haline getirilmesi (transkripsiyon) ile başlanmıştır. Analiz süreci Dey (1993) tarafından önerilmiş olan betimleme, sınıflama ve sonuç çıkarma şeklindeki üç aşamalı nitel veri analizi yöntemiyle yürütülmüştür. Katılımcıların görüşme kayıtları bir araştırmacı tarafından öncelikli olarak dikkatlice ve yeterince okunarak metin kapsamı hakkında kavramsal bir tanımlama ve aşinalık elde edilmiştir. Daha sonra her görüşme metni detaylı bir şekilde incelenerek anlamlı bölümler (analiz birimleri) tespit edilip bunlar taşıdıkları anlamları yansıtacak kavramlar ile kodlanmıştır. Görüşme kayıtlarında katılımcılar K1,K2,...,K20 olarak tanımlanmışlardır. Görüşme metinlerinin farklı yerlerinde benzer anlamları taşıyan bölümler aynı kavramlar ile kodlanmıştır. Her bir görüşme sorusu için tüm veri seti kodlandıktan sonra ortaya çıkan kavramlar benzerlik ve farklılıkları açısından ilişkilendirilerek temalar altında birleştirilmiştir. Son aşamada ise ortaya çıkan bulgular yorumlanmış ve sonuçlar ortaya çıkarılmıştır. Veri analizinde Microsoft Excel programı kullanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

“Nicel araştırmalarda kullanılan geçerlik ve güvenilirlik ifadelerinin yerine nitel araştırmalarda inanırılık, sonuçların doğruluğu ve araştırmanın yetkinliği gibi ifadelerden bahsetmek daha doğru olur” (Başkale, 2016, s. 23). Çalışmanın inanırılığını artırmak için uzun süreli etkileşim ve uzman incelemesi stratejileri kullanılmıştır. Görüşmeler pandemi sebebiyle uzaktan yapıldığı için öğretmenleri bulmak, görüşmeye ikna etmek 1-2 hafta süre almaktadır. Katılımcıların kendilerini güvende hissetmesi için önce tanışılıp sohbet edilmiştir. Görüşmelerin kayıtlı olan kısımları ortalama 50 dakika tüm görüşme ise ortalama 80 dakika sürmüştür. Araştırma bir yüksek lisans tez çalışması olması sebebiyle veri toplama ve analiz sürecindeki bütün işlemler tez danışmanının denetiminde yürütülmüştür.

Güvenirlik için ise verilerin kodlanması aşamasında rastgele seçilen görüşme kayıtları bir kişi ile paylaşılmış ve bağımsız olarak kodlaması istenmiştir. Bu kişi bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitiminde uzman bir akademisyendir. Görüşmenin bir sorusu paylaşılmıştır. Önce araştırmacı sonra gönüllü kodlayıcı tarafından kodlanmıştır. Kodlamadan sonra Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilmiş uzlaşma yüzdesi hesaplanmıştır. Bu süreçte 23 kod ile uzlaşılmış 4 kod da ise uzlaşılamamıştır ve uzlaşma yüzdesi %85,18 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik açısından %80 üzeri uzlaşma kabul edilebilir düzeydedir.

Bulgular

COVID-19 Uzaktan Eğitim Süreci Hakkındaki Görüşler

Tablo 1’de görüldüğü üzere BT öğretmenleri COVID-19 sürecinde yapılan uzaktan eğitim hakkında görüşleri üç tema altında toplanmıştır. Bu temalar “olumlu görüşler”, “olumsuz görüşler” ve “öneriler” olarak adlandırılmıştır.

Öğretmenler uzaktan eğitim sürecini değerlendirirken hem olumlu hem de olumsuz olarak pek çok görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler uzaktan eğitimle ilgili 9 farklı koddan toplamda 15 olumlu görüş bildirmiştir. Olumlu yönleri arasında en çok eğitimin sürdürülebilmesine, ders entegrasyonundaki kolaylığa ve BT öğretmenlerinin önemi artırmasına değinilmiştir. Olumlu yönlere yönelik örnek katılımcı görüşü şöyledir:

“Her koşulda her şartta ne olursa olsun eğitime devam edilebilir algısı oluşturdu bence. Bu anlamda olumlu etkileri olduğunu söyleyebilirim.”(K15)

Uzaktan eğitim süreci için olumsuz görüş bildiren öğretmenler toplamda 14 farklı koddan katılım yaparak 24 olumsuz görüş bildirmişlerdir. Zor bir süreç olması, kısıtlı öğrenci imkanları ve düşük oranda öğrenci katılımı en çok ifade edilen olumsuz yönlerdir. Kısıtlı öğrenci imkanları ve düşük öğrenci katılımı kodlarında görüş bildiren öğretmenlerin tamamı devlet okullarında görev yapan öğretmenlerdir. Bu temaya örnek katılımcı görüşü aşağıda sunulmuştur:

“...ancak problem öğrenci katılımının azlığı. Tabii bunlar aile geliri, çocuğun internetinin bilgisayarının olup olmamasıyla ilgili olduğu için çeşitli sıkıntılar yaşadık.” (K4)

Tablo 1. COVID-19 uzaktan eğitim süreci hakkındaki görüşler

Tema	Kod (frekans)
Olumlu görüşler	Eğitimin sürdürülebilmesi (3), ders entegrasyonunda kolaylık (2), BT öğretmenlerinin önemi (2), bölüm avantajı (2), kolay adapte olma (2), öğrenci gelişimi (1), geleceğe alt yapı oluşturması (1), diğer öğretmenlere destek (1), laboratuvarsız okullar için avantaj (1)
Olumsuz görüşler	Zor bir süreç (4), kısıtlı öğrenci imkanları (4), düşük öğrenci katılımı (3), yüz yüze göre yetersizlikler (2), küçük yaşta öğrencilerde problem (2), materyal eksikliği (1), internet problemleri (1), öğrenciler sıkılması (1), öğrenci öğretmen ilişkisi zayıflaması (1), uygulama yetersizlikleri (1), ölçme değerlendirme sorunu (1), psikolojik sıkıntılar (1), öğrenci için uygunsuzluk (1), okul imkânı yetersizliği (1)
Öneriler	Harmanlanmış öğrenme şeklinde olmalı (1)

BT Öğretmenlerinin COVID-19 Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar Nedir?

Tablo 2’de görüldüğü üzere BT öğretmenlerinin uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlar dört tema altında toplanmıştır. Bu temalar “alt yapı”, “derse yönelik”, “iletişim” ve “sorumluluk” olarak adlandırılmıştır

Alt yapı sorunları temasında öğretmenler 4 kod ile toplam 19 görüş bildirmişlerdir. Uzaktan eğitimde internet sorunu ve teknik sorunlar yaşadıklarından bahsedilmiştir. Bu temaya örnek katılımcı görüşü aşağıda sunulmuştur:

“İnternete bağlanma sorunu. Şebeke sorunu. Çocukların bazılarının internete erişememe sorunu. Sesim geldi mi gitti mi duyuyor musun bağlandın mı görüntün var mı dondu mu böyle şeyler çok oluyor. Ders süresi çok azalıyor o zaman. Bu konuda sıkıntı yaşıyoruz.” (K13)

Tablo 2. Uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlar

Tema	Kod (frekans)
Alt yapı	İnternet sorunu (15), teknik sorunlar (1), donanımsal sorun yaşadım (2), platform sorunu yaşadım (1)
Derse yönelik	Uygulama yapma sorunu (8), uyum sorunu (2), derse katılım (2), ekonomik sorunlar (2)
İletişim	Sürekli soru sorulması (3), geç saatte iletişim (2)
Sorumluluk	Öğretmenlere yardım (3), fazla mesai (1)

Derse yönelik sorunlar temasında öğretmenler 4 kod ile toplam 14 görüş bildirmişlerdir. Uzaktan eğitimde derse yönelik sorunlar arasından en çok ifade edilen uygulama yapma sorunu olmuştur. Ayrıca uyum sorunu, derse katılım ve ekonomik sıkıntılardan da bahsedilmiştir. Bu temayı örnekleyen katılımcı görüşü şu şekildedir:

“Bilişim teknolojileri dersine katılım daha da az çünkü sınavda soru çıkmıyor 7. 8. sınıfta dersleri yok yani herhangi bir sorumlu oldukları bir durum yok. Bir matematik dersi bir fen dersi gibi çocuklar algılamadıklarından dolayı doğal olarak önemli ders olarak görmediklerinden dolayı katılım çok az oluyor.” (K18)

İletişim ve sorumluluk temalarında sürekli soru sorulması, geç saatte iletişim kurulmak istenmesi, öğretmenlere yardım etmenin zorluğu ve fazla mesai sorunları ifade edilmiştir.

BT Öğretmenleri Hangi Tür İletişim Araçları ve Veri Sağlayıcısı Kullanmaktadırlar?

Tablo 3’te görüldüğü üzere BT öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları iletişim araçları 3 kod ile toplanmıştır. Öğretmenlerin tamamı bilgisayar kullandığını belirtmiştir.

Tablo 3. Kullanılan iletişim araçları

Kodlar	Frekans	Yüzde
Bilgisayar tablet ve telefon kullanıyorum	7	38,8
Sadece bilgisayar kullanıyorum	6	33,3
Bilgisayar kullanıyorum. Tablet ve telefon nadir	5	27,7

Bilgisayar, tablet ve telefon kullandığını ifade eden 7 öğretmen bulunmaktadır. Bu yönde görüş bildiren bir katılımcı şu şekilde konuşmuştur:

“Ben hem telefondan hem de bilgisayardan katılıyorum. Öğrenciler üzerinden baktığımız zaman da tablet dahil bu üçünü de kullanıyor. Hem telefon hem laptop hem normal masaüstü bilgisayar kullanabiliyorlar.” (K11)

Sadece bilgisayar kullandığını ifade eden altı öğretmen bulunmaktadır. Bu yönde K7 nolu öğretmen, *“Bilgisayar, laptop kullanıyorum. Elim ayağım benim laptop. Muhtemelen bilişim teknolojileri öğretmenleri de genelde masaüstü, laptop kullanıyor”* şeklinde açıklama yapmıştır.

Öğrenme Yönetim Sistemlerinin ya da Çevrimiçi Öğrenme Platformlarının Beğenilen ve Beğenilmeyen Öğeleri Nelerdir?

Tablo 4’te görüldüğü üzere BT öğretmenlerinin uzaktan eğitimde kullandıkları öğrenme yönetim sistemleri ile ilgili görüşleri iki tema altında toplanmıştır. Bu temalar, “beğenilen öğeler” ve “beğenilmeyen öğeler” olarak adlandırılmıştır.

Tablo 4. Öğrenme platformlarının beğenilen ve beğenilmeyen öğeleri

Tema	Kod (frekans)
Beğenilen öğeler	Zoom: Ekran yansıtma (3), ücretli versiyonda süre sınırı olmaması (1), mikrofon kontrolü (1), görüntü ve ses iletimi (1), söz hakkı verebilmek (1), öğrenci takibi (1), her yerden erişim (1), ücretsiz (1), tarayıcı ile erişim (1), katılımcı onaylama (1), öğrenciye kontrol yetkisi verebilme (1), yeterli buluyorum (1) Google Meet: Anket özelliği (1), EBA: Zengin içerik (1)
Beğenilmeyen öğeler	Zoom: Türkçe dil desteği yok (6), süre sınırı (3), ekran karalama uyarı açık (1), arka plan ayarları (1), kullanıcı limiti olması (1), kullanıcı deneyimi ve kullanıcı arayüz tasarımları kötü (1), karmaşık (1), bilgisayar kontrolü izni yok (1), kamera kontrolü yetkisi (1), şifre sorunu (1), iletişim sorunu (1), ayarları sürekli yapmak (1), bağlanan listesi yok (1), ilk açılışta video ile başlaması (1), EBA: Giriş problemleri (3), içerik problemi (2), ders tanımlama (1), karmaşık (1)

Beğenilen öğeler temasında öğretmenler 14 kod ile toplam 16 görüş bildirmişlerdir. Zoom platformunda en beğenilen özellik ekran paylaşımı yapabilmek olarak görülmüştür. Google Meet’ de ise beğenildiği ifade edilen özellik anket yapabilme özelliği olmuştur. Bu temada görüş bildiren bir katılımcı şunları ifade etmiştir:

“Yani genel olarak beğeniyorum hani istediğimiz sayfayı çok kolaylıkla paylaşabiliyoruz. Yazmak istediğiniz bir şey varsa yazabiliyoruz. Ekranı paylaştıktan sonra kendi öğrenciler o paylaştığımız ekranda çalışma yaparken biz 2 yeni bir şey hazırla ya biliyoruz. Bu yönleri güzel.” (K20)

Beğenilmeyen öğeler temasında öğretmenler 18 kod ile toplam 28 görüş bildirmişlerdir. Zoom platformunda en çok beğenilmeyen öğe Türkçe dil desteğinin olmaması ve ücretsiz versiyonlarda süre sınırının olması olarak ortaya çıkmıştır. Bu temayı örnekleyen katılımcı görüşü şöyledir:

“Beğenmediğim özellik Türkçe olmaması. Eğer o ayarlar Türkçe olsa öğretmenler bu konuya daha hâkim olur. Daha fazla özellik kullanılmış olur.” (K3)

BT Öğretmenleri COVID-19 Sürecinde Yapılan Uzaktan Eğitimde Diğer Branşlardaki Meslek Arkadaşlarına Nasıl Bir Katkı Sağlamıştır?

Tablo 5’te BT öğretmenlerinin diğer branşlardaki meslek arkadaşlarına katkıları ile ilgili görüşleri kodlar ile ifade edilmiştir.

Tablo 5. Meslek arkadaşlarına katkı

Kodlar	Frekans	Yüzde
Uzaktan eğitim hakkında bilgilendirme yaptım	11	55
Teknik destek sağladım	6	30
Web 2.0 araçların hakkında bilgilendirme yaptım	3	15
Diğer derslere katılım	1	10
Teknolojiyi daha iyi kullanmalarını sağladım	1	10
İletişim kuramadım	1	10

Uzaktan eğitim hakkında bilgilendirme yaptığını ifade eden 11 öğretmen bulunmaktadır. Bu yönde katılımcı görüşlü şu şekildedir:

“Bunun en iyi örneklerinden birisi benim. Şöyle bizim okulumuz 17 Ağustos’ta eğitime başladı ama benim branşımı 31 Ağustos’ta başlattılar. Çünkü 2 hafta boyunca hizmetiçi eğitim verdim. Öğretmenler Zoom’u nasıl kullanmalı nasıl ekran paylaşımı yapılır. Ses nasıl kapatılır. Ya da ne bileyim grafik tablet kullanıyor matematik

öğretmenlerimiz. Bu grafik tabletleri nasıl kullanılmalı. Bunun için hizmet içi eğitim vermişim 2 hafta boyunca.” (K1)

Teknik destek sağladığını ifade eden altı öğretmen bulunmaktadır. Bu yönde bir katılımcının görüşü şu şekildedir:

“Şimdi diğer arkadaşlarıma sürekli yardımcı olma durumunda kaldık. Yani telefonlarımız ilk başlarda hiç susmadı gerçekten. Ama program kullanımı ama programın kurulumu ama telefona ama tablete işte ama izinlerinde yardımcı oldum. Zoom da bir bilgi çalınması olduğu ortaya çıktığı için oradan da insanlar tedirgin oldular. Daha sonra herkes alıştı.” (K10)

Uzaktan Eğitimin Öğretmene Etkileri Nelerdir?

Tablo 6’da BT öğretmenlerinin uzaktan eğitimin öğretmene etkileri ile ilgili görüşleri iki tema altında toplanmıştır. Bu temalar, “olumlu görüşler” ve “olumsuz görüşler” olarak adlandırılmıştır.

Tablo 6. Uzaktan eğitimin öğretmene etkileri

Tema	Kod (frekans)
Olumlu Görüşler	Gelişim imkânı (3), dijital kaynak kullanımı arttı (3), dijital çağa ayak uydurma (3), özel derslerde uzaktan eğitim kullanımı (1), uzaktan eğitim tecrübesi (1), daha iyi öğretim (1)
Olumsuz Görüşler	Zaman yönetimi (2), ders saati fazla (1), tekrar anlatma (1), iş yükü arttı (1), mesleki doyumda eksiklik (1), faydasız hissettim (1), iletişim zorluğu (1), mesai kavramının kalmaması (1)

Olumlu görüşler temasında öğretmenler 6 kod ile toplam 12 görüş bildirmişlerdir. Olumlu olarak gelişim imkânı sağlması, dijital kaynak kullanımının artması ve dijital çağa ayak uydurmanın en çok bahsedilen kodlardır. Bu temada örnek katılımcı görüşü şu şekildedir:

“Tabii etkileri de oldu özel okul olunca özel okulda birçok öğretmen sen kendileri özel olarak derslerde veriyorlar. Özel dersler veren öğretmenler yüz yüze özel ders veremeyecekleri için onlarda Zoom’u kullandılar. Bizim gösterdiğimiz yollardan bunu öğrendikleri için bütün öğrencilerine bunu gösterip kendileri de özel derslerimde uzaktan eğitimden yapabildiler.” (K11)

Olumsuz görüşler temasında öğretmenler 8 kod ile toplam 9 görüş bildirmişlerdir. Zaman yönetimini yapamamak, iş yükünün artması, mesleki doyumda eksiklik başlıca ifade edilen olumsuz görüşlerdir. Bu temayı örnekleyen katılımcı görüşü şöyledir:

“Doyum konusunda eksiklik oluyor. Mesleki doyumu kastediyorum burada. Yani çok basit bir şekilde yüz yüze eğitimde bir öğrencinin gelip size sarılması bile sizi tatmin ederken bunlardan uzaktan eğitimde yoksun durumdasınız. Doğal olarak Manevi anlamda önce doyum konusunda eksikliğini yaşadığını söyleyebilirim.” (K15)

BT Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimde Öğretme Sürecine Yönelik Görüşleri Nelerdir?

Tablo 7’de görüldüğü üzere BT öğretmenlerinin uzaktan eğitiminde öğretmene sürecine yönelik görüşleri dört tema altında toplanmıştır. Bu temalar, “derse yönelik”, “ölçme değerlendirme”, “fırsat eşitliği” ve “branş” olarak adlandırılmıştır.

Derse yönelik avantajlar temasında öğretmenler altı kod ile toplam 13 görüş bildirmişlerdir. Uzaktan eğitimin derse yönelik öğretme sürecinde en çok daha fazla içerik ve materyal kullanımından bahsedilmiştir. Bu temayı örnekleyen katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“Yani daha fazla içeriğe ulaşabiliyoruz. Biz zaten kendi derslerimizde de uygulamalı eğitimlerde de gösteriyorduk. Ama şu an daha fazla içerik öğrenciye ulaşabiliyor. Şu an en büyük avantaj daha fazla materyal yollanabilmesi. Elinde bilgisayar olan öğrenci için kodlama yapan öğrenci için büyük avantaj. Ama olmayan öğrenci için çok büyük dezavantaj...” (K3)

“Bence materyal çeşitlendirme anlamında ve sürecin yönetimi konusunda oldukça etkindir rol olduğunu düşünüyorum bu konuda. Materyal üzerinde daha çok etkili. Çünkü mecbur kalıyoruz sürekli anlatma durumundayız. Bir şeyleri de göstererek yaptırma söz konusu olması gerekiyor. O yüzden materyale ihtiyaç duyuyoruz.” (K9)

Tablo 7. Uzaktan eğitimde öğretme süreci

Tema	Kod (frekans)
Derse Yönelik	Daha fazla içerik ve materyal (7), uygulama kısmı zor (2), içerik ön planda (1), yarışmalar kullanıyoruz (1), bireysel öğrenme (1), verimlilik arttı (1)
Ölçme Değerlendirme	Dönüt alma sorunu (2), ölçme zor (1), daha fazla ölçme yapıyoruz (1)
Fırsat eşitliği	Olanaklara göre öğrenme değişiyor (4)
Branş	Uygun bölüm (4), müfredat güncellemesi gerekiyor (1)

Ölçme değerlendirme temasında öğretmenler üç kod ile dört görüş bildirmişlerdir. Uzaktan eğitimin ölçme ve değerlendirmeye yönelik öğretme sürecin dönüt alma sorunun yaşanması, ölçme yapanın zor olması ve daha net sonuçlara ulaşabilmek için fazla ölçme yapmaktan bahsedilmiştir. Ölçme değerlendirmeye örnek katılımcı görüşü şöyledir:

“Öğrenciden dönüt almak biraz zorlaşıyor. Bu konuda sıkıntı yaşıyorum öğretme sürecinde. Yani genel olarak yine de anlayıp anlamadığını soru sorarak kontrol edebiliyorum. Biraz daha alışık diyebilirim uzaktan eğitime. Çok uzun süre oldu çünkü uzaktan eğitime geçeli. Çocuklardan dönüt alma sıkıntısı yaşıyorum.” (K13)

Fırsat eşitliği temasında ise öğretmenler bir kod ile toplamda dört görüş bildirmişlerdir. Bu görüşte olanaklara göre öğrenmenin değiştiğinden bahsetmişlerdir. Bu yönde örnek bir görüş şu şekildedir:

“Benim dersim açısından artıları olduğunu söyleyebilirim. Şimdi uzaktan eğitimin başladığımdan beri insanlarda bir sürekli olarak bilgisayar tablet telefon ihtiyacı doğdu. İmkânı olanlar bunu arttırmak zorunda kaldılar. Zorunluluktan dolayı arttırdılar. Benim dersim adına uygulamalı işlediğimiz için bazı dersleri, benim okulda laboratuvarım yoktu önceki derslerde. Tek etkileşimli tahta üzerinden yapıyorduk derslerimizi. Ama şu anda ben çocuklara görevlendirme yapabiliyorum buradan.” (K12)

Branş temasında öğretmenler iki kod ile toplamda beş görüş bildirmişlerdir. Bölüm içeriğinin uzaktan eğitime uygun olduğundan ve müfredatın uzaktan eğitime göre güncellemesi gerektiğinden bahsedilmiştir. Bu yönde örnek katılımcı görüşü şu şekildedir:

“Ben görüşlerin olumlu olduğunu düşünüyorum. Çünkü uzaktan eğitime en çabuk adapte olabilen bölüm biziz. Bir Türkçe ya da matematik öğretmeni çok zorlanıyor bu konuda. Kendim birebir en yakın arkadaşlarımdan bildiğim için ifade ediyorum. Ben görüşlerin olumlu olduğunu düşünüyorum. Uzaktan eğitime yakın bir bölüm.” (K1)

BT Öğretmenleri Olarak Öğrencilere ve Öğretmenlere Uzaktan Eğitim Sürecinde Destek Verildiğini Düşünüyor Musunuz?

Tablo 8’de görüldüğü üzere BT öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlere ve öğrencilere destek verilip verilmediği yönündeki görüşleri yer almıştır.

Tablo 8. Destek görüşleri

Kodlar	Frekans	Yüzde
Evet destek verildiğini düşünüyorum	9	45
Hayır destek verilmedi	6	30
Destek verilmeye çalışılıyor ama yetersiz	3	15
Destek veren taraf biz olduk	2	10

BT öğretmenlerinin dokuzu uzaktan eğitim süreçlerinde öğretmenlere ve öğrencilere destek verildiğini düşündüklerini bildirmişlerdir.

Bu yönde örnek katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“Her iki tarafa da destek verildiğini düşünüyorum. Öğretmenlere özellikle okul yönetiminden bir destek geldiğini söyleyebilirim. Öğrenciler ise yine her bir kendi dersin öğretmeni öğrencilere destek verdiğimi söyleyebilirim süreç içerisinde.” (K8)

Altı öğretmen uzaktan eğitim sürecinde destek verilmediğini bildirmiştir. Bu kodu oluşturan katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“Hayır, açıkçası bir destek verildiğini hem yönetsel açıdan düşünmüyorum. Öğrencilere tabii ki de destek veriliyor. Öğretmeni çok fazla bir destek verilmiyor. Çünkü az önce de söylediğim gibi veli ön planda. Öğretmenin yüzüne tamam denir ama arka planda tabii ki veliye kötüleme süreci gerçekleşebilir.” (K9)

Tablo 9’da BT öğretmenlerinin uzaktan eğitimin derslerinin içeriğine ve kazanımlarına etkileri ile ilgili görüşleri iki tema altında toplanmıştır. Bu temalar, “olumlu görüşler” ve “olumsuz görüşler” olarak adlandırılmıştır.

Tablo 9. Uzaktan eğitimin dersin içeriğine ve kazanımlarına etkisi

Tema	Kod (frekans)
Olumlu görüşler	Kazanımlara ulaşmada sorun yok (2), kolay entegre edilebilir (1)
Olumsuz görüşler	Kazanımlara ulaşamıyoruz (9), kazanımları ölçemiyoruz (4), kazanımları değiştirmek zorundayım (3), soyut kavram ve pratik kazanımlar eksik (1), kazanımlara ulaşmak zaman alıyor (1)

Olumlu görüşler temasında öğretmenler iki kod ile toplam üç görüş bildirmişlerdir. Uzaktan eğitimin dersin içeriğine ve kazanımlara etkisini değerlendirdiklerinde kazanımlara ulaşmada bir sorun olmadığı ve dersin içeriğinin uzaktan eğitime kolay entegre edilebildiğinden bahsedilmiştir. Bu yönde K4 nolu öğretmen:

“Kendi branşım açısından kazanımlara ulaşma konusunda bir sıkıntı olduğumu düşünmüyorum. Hatta şunu söyleyeyim bende sonradan fark ettim bilgisayar ekranını direkt öğrenciye yansıtmanın da aslında faydaları oldu. Şimdi mesela sınıf ortamında belki biraz daha uzaktan görürken akıllı tahtayı işte oradaki örnekleri belki okuyamıyor ya da kaçırıyor. Ama nedir bilgisayardan direk gözünün önüne yansıttığın için altını çiziyorsun bire bir görüyor.” şeklinde konuşmuştur.

Olumsuz görüşler temasında öğretmenler beş kod ile toplam 18 görüş bildirmiştir. Bu görüşlerde ise en çok ifade edilen kazanımlara ulaşamıyoruz, kazanımları ölçemiyoruz ve kazanımları değiştirmek zorunda kalıyorum görüşleri yer almaktadır. Bu temayı örnekleyen katılımcı görüşü şöyledir:

“Ulaşamıyorsun işte deminki soruda da bahsetmişim zaten içerikte çocuk program yazması gerekiyor. Kazanımda diyor ki döngüleri kullanır. İyi de tablette nasıl yazacak çocuğun bilgisayarı yoksa. Bilgisayarı olana yazıyor gösteriyorsun. Olmayan deftere not almak zorunda kalıyor. Dolayısıyla bir güncellenmesi gerekiyor veya EBA platformunu geliştirdik ama oraya alternatif bir online eklentiler mi olur artık yani bir şeylerin eklenmesi gerekiyor. Hani diğer derslere göre bilişim dersi için konuşursam dersin içeriği ve kazanımlar ne yazık ki şu an karşı tarafa tam aktarılabildiğini düşünmüyorum.” (K6)

Tartışma

BT Öğretmenlerinin COVID-19 Sürecinde Yapılan Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşleri

Öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri “olumlu”, “olumsuz” ve “öneriler” temalarında toplanmıştır. Olumlu temasında en çok uzaktan eğitiminin sürdürülebilmesi, ders entegrasyonundaki kolaylığa ve BT öğretmenlerinin öneminin artmasına değinilmiştir. Öğretmenler uzaktan eğitimin sürdürülebilmesini sadece pandemi süreci için değil normal zamanlarda ve öğrencilerin ve öğretmenlerin okula gitmesini engelleyebilecek fiziksel engellere karşı kullanılabilirliğini düşünmektedir. Telli ve Altun (2020) eğitimde sürdürülebilirliği bir eğitim kurumunun toplumsal, ekonomik ve mekânsal olarak sürdürülebilmesi şeklinde ifade etmiştir. Fakat bu yaklaşımın normal şartlardaki kurumlar için olduğunu değerlendirmişlerdir.

Olumsuz görüşler incelendiğinde katılımcıların en çok öğrenci imkansızları ve düşük ders katılımı üzerinde durdukları görülmektedir. Bu bulgu uzaktan eğitimin yeterli altyapı olmadan etkin bir şekilde gerçekleşmeyeceğini desteklemektedir. İnternete ve bilgisayarlara erişimi olmayan öğrencilerin derslere katılamadıkları belirtilmiştir. Aktay (2002) internete kolay ulaşılabilir bir altyapının olmamasının ve internet maliyetlerinin yüksek olmasının bir fırsat eşitsizliği yarattığını ifade etmiştir. Günümüzde ise internet alt yapısı şehir merkezlerinde iyi olsa bile hala internete erişimi olmayan yerler bulunmaktadır. TÜİK (2021) araştırmasına göre evden internete erişim imkânı %92’dir. İnternete erişimde sabit geniş bant bağlantı oranı %61,9, mobil geniş bant bağlantı ile erişim ise %88,5’tir. Mobil geniş bağlantılı internet erişiminin daha pahalı ve kotalı internet sunuyor olması da bir dezavantajdır. Karakuş ve diğerleri (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, Türkçe öğretmenlerinin internet bağlantısı sorunu yaşadığını belirtmişlerdir. Philips ve diğerleri (2021) çalışmasında Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya ve Yeni Zelanda’dan katılım gösteren öğretmenlerin öğrencilerin internete erişemediklerini ifade etmişlerdir.

Ders açısından uzaktan eğitimin sınırlılıkları olarak rahat iletişimin olmaması, uygulama yapmanın zorlukları, ölçme değerlendirme sorunları, kalabalık sınıflarda sınıf yönetimi zorluğu, jest ve mimiklerin (beden dili) aktif kullanılmaması ve müfredat yetersizlikleri konuları ortaya çıkmıştır. Jest ve mimiklerin kullanımı ile ilgili olarak Çalışkan ve Yeşil (2005) öğretmenin öğrenciyle olan iletişiminin öğrenmenin gerçekleşmesinde önemli rol oynadığını ifade etmişlerdir. Sadece sözel değil beden dilinin de aktif olması gerekmektedir. Bu sebeple beden dilinin ve jestlerin uzaktan eğitimde daha az kullanılıyor olması da olumsuz yönlerden birisidir. Uzaktan eğitimde beden dilinin ne kadar aktif kullanıldığı ve çıktılar üzerindeki etkisi sonraki çalışmalarda araştırılabilir konulardandır. Ayrıca sınırlılıkları değerlendirirken müfredatın uygun olmadığına ve ölçme değerlendirmenin yapılmadığına değinilmiştir. Eğitimin sürdürülebilmesi için acil uzaktan eğitime geçilmesi müfredatın ve ölçme değerlendirmenin uzaktan eğitim için eksik kaldığını göstermektedir. Uzaktan eğitim uygulamalarının devam

etmesi için derslerin uzaktan eğitime uygun şekilde müfredat güncellemesinin yapılması gerekir. Aslan, Turgut ve Aslan (2021) çalışmasında da benzer şekilde öğretmenlerin çoğunluğu kullanılan müfredatın uygun olmadığını ifade etmişlerdir. Çalışmada ölçme ve değerlendirme açısından bakıldığında öğretmenlerin kullanılan araçların geçerli ve güvenilir olmadığı, öğrenciler arasındaki eşitsizliğin ölçmeyi etkilediği ortaya çıkmıştır. Bu sebeplerle öğretmenler uzaktan eğitimde ölçmenin standartlaştırılmış, geçerlik ve güvenilirliğin sağlandığı bir yapının inşa edilmesi gerektiğini önermişlerdir.

BT öğretmenleri, uzaktan eğitimi, derslerin içeriği ve kazanımlarına etkililiği bakımından değerlendirdiklerinde büyük çoğunluğunun olumsuz görüş bildirdiği görülmüştür. Kazanımlara ulaşamadıklarını, kazanımları ölçemediklerini veya kazanımları uzaktan eğitime göre değiştirmek zorunda kaldıklarından bahsetmişlerdir. Karaağaçlı (2010) uzaktan eğitimin eğitsel sosyal kazanımlar ve iletişim açısından eksiklikler bulundurmasının bireysel çalışma yeteneğinden ve sorumluluktan yoksun öğrencilerin başarılarının düşük olduğunu ifade etmiştir. Demir ve Yurdugül (2013) katılımcı öğretmenlerin ortaokullarda görev yaptığı ve dolayısıyla ortaokul öğrencilerinin bireysel çalışma yeteneklerini tam olarak geliştiremedikleri düşünüldüğünde bulguların beklentiler dâhilinde olduğu söylenebilir. Bu sebeple uzaktan eğitimde kazanımlara ulaşmada ortaokul öğrencilerinin bireysel çalışma yeteneği ve sorumluluk duygusunun ne kadar etkili olduğu ileriki çalışmalarda araştırılabilecek bir konudur.

BT Öğretmenlerinin COVID-19 Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar

BT öğretmenlerinin COVID-19 uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları sorunlar incelendiğinde uygulama yapma sorunu, internet sorunu, iletişim sebebiyle sürekli sorular sorulması, geç saatte iletişim kurulmaya çalışılması, derse katılımın düşük olması, ekonomik sorunlar, uyum sorunu, fazla mesai ve öğretmenlere yardım etme konuları ifade edilmiştir. Kavuk ve Demirtaş (2021) öğretmenler ile yaptığı benzer bir çalışmada uzaktan eğitim ile bütün öğrencilere ulaşmada güçlük, uzaktan eğitimin zorluğu, sosyal yaşam eksikliği, teknolojik araçlara erişim ve kullanımı bilmeme sorunları ortaya çıkmıştır. Ders içeriğinde uygulamaların yapılmasında öğrencilerin imkân dahilinde katılım gösteriyor olmaları sorunlar yaratmıştır. Özellikle derslere tablet ve telefon ile katılan öğrencilerin kodlamaya yönelik uygulamalarda geri kaldıkları ifade edilmiştir. Uzaktan eğitime katılımda tablet ve telefon kullanılması BT dersi için tam olarak uygun değildir. Bilgisayara sahip olan öğrenciler ders uygulamaları kolayca yaparken tablet ve telefonda katılım sağlayan öğrencilerin bu uygulamaları eksik ya da zorlanarak yapmaları sınıf içinde seviye farklarının olmasına yol açabilmektedir. Folkman, Josefsson ve Fjetland (2022) öğretmenler ile yaptığı çalışmada mahremiyet ve iş arasındaki sınırların ortadan kalktığını ifade etmişlerdir. Benzer şekilde BT öğretmenleri bu süreçte veliler, öğrenciler ve öğretmenler ile sürekli iletişim kurmak zorunda kaldıkları için sorunlar yaşamışlardır.

BT öğretmenleri COVID-19 sürecinde yapılan uzaktan eğitimde diğer branşlardaki meslek arkadaşlarına sağladıkları katkılar

BT öğretmenleri COVID-19 sürecinde yapılan uzaktan eğitimde diğer branşlardaki meslek arkadaşlarına çeşitli konularda katkı sağladığı tespit edilmiştir. Bu katkıların genellikle kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili olan uzaktan eğitim, Web 2.0, öğrenme yönetim sistemleri gibi konularda bilgilendirme ve teknik destek sunma şeklinde olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra uzaktan eğitime karşı ön yargıları bulunan öğretmenlerin bu yargısını kırmaya çalışmak, atölyedeki bilgisayarları eksikleri olan öğretmenlerle paylaşma, etkili sunum ve materyal geliştirme için bilgilendirme, materyal paylaşma noktasında da yardımcı oldukları görülmüştür. Dünyada Web 3.0 ve Web 4.0'ın konuşulurken okullarda öğretmenlerin Web 2.0 hakkında bilgilendirmeler yapması bu konuda geri kaldığımızı göstermektedir. Bilgisayar ve web teknolojileri hakkında daha az bilgiye sahip olan öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullanılabilecek kolay teknolojileri öğrenmeye yönelmesi de anlaşılabilir gözükmektedir.

Uzaktan eğitimin öğretmene etkileri

Uzaktan eğitimin öğretmene olumlu etkileri olarak dijital kaynak kullanımının artması, kişisel gelişim imkânı sunması, özel derslerde uzaktan eğitimin kullanılması, uzaktan eğitimde tecrübe kazanılması cevapları verilmiştir. Bakioğlu ve Çevik (2020) fen bilgisi öğretmenleri ile yaptığı çalışmada farklı programları keşfetme, online platformları kullanmaya başlama, teknoloji kullanımının süresinin artması olumlu sonuçlar olarak ortaya çıkmıştır. Olumsuz etkilerinde ise ders saatlerinin fazla olması, zaman yönetiminin zor olması, bilgisayarla birlikte uzun süreler geçirmenin sağlık sorunları yaratması, mesleki doyuma ulaşamaması, etkin ders işleyemeyen öğretmenlerin kendilerini faydasız hissetmesi cevapları yer almıştır. Ayrıca derslerde bağlantı kopmalarından ya da geç katılımlardan dolayı tekrar anlatma sorunu da olumsuz temasında yer almıştır. Shan (1998) öğretmenlerde mesleki doyumun yıpranmayı azalttığını, iş performansını arttırdığını ve öğrenci başarısını etkilediğini ifade etmiştir (Akt. Woods ve Weasmer, 2002). Yüz yüze eğitimde öğrenci öğretmen ilişkisi mesleki doyum açısından

önem teşkil etmektedir. Yüz yüze eğitimde anlık dönüt alabilmenin kolaylığı öğretmenin motivasyonunu ve mesleki doyumunu arttırırken uzaktan eğitimde ise doyumsuzluğun sebebi olabilir.

Sonuç

Bu çalışmada COVID-19 pandemisi ile başlayan uzaktan eğitim süreçlerinde BT öğretmenlerinin yaşadıkları deneyimler incelenmiştir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlar çıkarılmıştır.

Uzaktan eğitim olumlu olarak COVID-19 pandemisi, uzaktan eğitimin sürdürülebilirliğe olan etkisini ve sunduğu fırsatları keşfetme imkânı sunmuştur. BT öğretmenlerinin okullarda uzaktan eğitim sürecinin öğretmenlere, öğrencilere, velilere öğretilmesi ve sürecin aksamadan devam edebilmesi için birçok sorumluluğu üstlendiği görülmektedir. Olumsuz olarak ise internet bağlantısı ve alt yapı eksikleri ortaya çıkmıştır. Özellikle köy okullarında bu durum fark edilmiş ve vaka sayılarının az olduğu yerlerde isteğe göre yüz yüze eğitimin devam etmesi de bu alt yapı ve internet eksikliğini ortaya çıkarmıştır.

Uzaktan eğitimde uygulama yapmanın zorluğu, beden dilinin aktif kullanılamaması, müfredat yetersizliği ve ölçme değerlendirme yapılamaması ders açısından sınırlılıklar olarak ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitimde beden dilinin ne kadar aktif kullanıldığı ve çıktılar üzerindeki etkisi ileriki çalışmalarda araştırılabilecek konulardandır. Müfredat yetersizliği acil uzaktan eğitimde önemli bir sınırlılıktır. Müfredatın uzaktan eğitime göre güncellenmesi gerekmektedir. Acil uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sorunlarının giderilmesi gerekmektedir. Uygulamaya yaptırarak öğrenciye aktarılacak kazanımlarda tablet ve telefon kullanan öğrencilerde kazanımlara ulaşamaması, ölçme değerlendirme eksikliğinden kazanımların test edilememesi ve kazanımların uzaktan eğitime uygun olmadığını düşünülmesi olumsuz görüşlerin çoğunlukta olma sebeplerindedir. Uzaktan eğitime pandemi nedeniyle minimum hazırlıkla ve hızla geçilmesi kazanım konusunda öğretmenleri bireysel olarak karar almaya zorlamıştır. Ders kazanımlarının uzaktan eğitime yönelik olarak görevli kurum tarafından güncellenmesi gerekmektedir.

BT öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde veliler, öğrenciler ve öğretmenler ile iletişim kurmak zorunda olmaları hem kullanılan yazılımlarda hem de donanımsal eksikliklerde yardımcı olmaları iş yükünün çok arttığını göstermektedir. Bilgisayar ile uygulama yapılması gereken derslere tablet, telefon ile katılım gösteren öğrencilerin geri kalmaları sınıf içi öğrenmede farklılıklara yol açmıştır. Gerekli ders araçlarının olmadan bu dersin yapılmaya çalışılmasının sorgulanması gerekmektedir.

Bu çalışma BT öğretmenlerinin kendi dersini vermesi dışında bulunduğu okuldaki teknoloji entegrasyonu veya eğitimde dijital dönüşüm süreçlerinde de önemli ve aktif rol oynayan bir paydaş olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Öneriler

Çalışma bulguları ışığında ilerideki araştırmalara yönelik aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. BT dersine ve öğretmenlerine karşı olan; “çocuklarımız zaten bilgisayar kullanmayı biliyor, BT öğretmenleri Word, Excel gibi programları anlatıyorlar, bu derse artık gerek yok gibi” düşüncelerin uzaktan eğitim süreçlerinden sonra değişip değişmediği incelenebilir.

2. BT öğretmenleri normalleşmeden sonra kötü hava şartları, doğal felaketler gibi olaylarda uzaktan eğitimin kullanılabileceğini bildirmişlerdir. Araştırılabilecek bir konu uzaktan eğitimin normalleşme sürecinde ve sonrasında alacağı rol olabilir.

3. Uzaktan eğitimde velilerin bir şekilde derse katılım göstermesinin öğretmenlerde ve ders işleyişinde yarattığı etkiler araştırılabilir. Klasik yüz yüze eğitimde sınıfta öğretmenler ve öğrencilerden başka kimsenin olmaması ile uzaktan eğitimde sınıfta üçüncü bir göz olarak velilerin olmasının öğretmen ve öğrenciler tarafından nasıl karşılandığı incelenebilir.

4. Uzaktan eğitimde jest ve mimik (beden dili) kullanımının sınırlılıkları ve avantajları incelenebilir.

5. Uzaktan eğitim öğrencilerde sorumluluk duygusu ve bireysel çalışma yetisi istemektedir. İlkokul ve ortaokul öğrencilerinde sorumluluk duygusu ve bireysel çalışma yetisi ve uzaktan eğitim başarısı arasındaki ilişkiler araştırılabilir.

Uzaktan eğitim süreçlerinde eğitim uygulamalarına yönelik aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. BT öğretmenin ifade ettiği öğrenci katılımının az olması sorununun giderilmesi için önlemler alınabilir. Öğrenci katılımının az olması öğretmen motivasyonunu düşürdüğü ortaya çıkmıştır. Bu sebeple örgün eğitimdeki yoklama uygulamasının benzeri uzaktan eğitim için uygulanabilir.

2. Öğretmenler müfredatın, içerik ve kazanımların uzaktan eğitim için uygun olmadığını düşünmektedirler. Müfredat, içerik ve kazanımların MEB tarafından uzaktan eğitime uygun olacak şekilde güncellenmesi gerekmektedir.

3. Öğrencilerin kameralarını açmak gibi bir zorunluluğu olmaması sorun teşkil etmektedir. Öğretmenlerin öğrencilerinin ders anında ne yaptığını göremiyor olması eğitim süreçlerinde bilinmezliğe yol açmaktadır. Öğretmen kontrolünde belirli bir sürede olsa kameraların açılması istenilebilmelidir.

4. Uzun süreli bilgisayar, tablet ve telefon kullanımında oluşabilecek sağlık sorunlarını engellemek amacı ile öğretmenlere bilgilendirmeler yapılmalıdır.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırmanın verilerinin toplandığı görüşme etkinlikleri pandemi sürecindeki kısıtlamalardan dolayı internet üzerinden video konferans görüşme ile yapılmıştır.

2. Araştırmanın bulguları görüşmeye gönüllü olarak katılmayı kabul etmiş BT öğretmen sayısı ile sınırlıdır.

3. Bulgular BT öğretmenlerinin görüş ve deneyimlerine dayalı olup eğitim sürecinin diğer önemli unsurları olan öğrenci ve velileri kapsamamaktadır.

Kaynakça

- Aktay, Y. (2002) Eğitimde küresel imkânlar küreselleşen dünyada eğitimde fırsat eşitliği ve özgürleşim fırsatları üzerine. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(1), 7-22.
- Allen, I. E. & Seaman, J. (2017). *Digital learning compass: Distance education enrolment report 2017*. Babson Park, MA: Babson Survey Research Group, e-Literate and WCET. (ED580868) ERIC. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED580868.pdf>
- Allen, J., Rowan, L. & Singh, P. (2020). Teaching and teacher education in the time of COVID-19. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 48(3), 233-236. doi: 10.1080/1359866X.2020.1752051
- Altıparmak, M., Kurt, İ. D. & Kapıdere, M. (2011) E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri. *Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 1(1), 319-327. İnönü Üniversitesi, Malatya. Erişim adresi: https://ab.org.tr/ab11/kitap/altiparmak_kurt_AB11.pdf
- Arslan, İ. & Karagül, S. (2020). Küresel bir tehdit (COVID-19 salgını) ve değişime yolculuk. *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1-36. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uskudarsbd/issue/55725/711630>
- Arslan, Y. & Şumuer, E. (2020). COVID-19 döneminde sanal sınıflarda öğretmenlerin karşılaştıkları sınıf yönetimi sorunları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 201-230. doi: 10.37669/milliegitim.791453
- Aslan, S. A., Turgut, Y. E., & Aslan, A. (2021). Teachers' views related the middle school curriculum for distance education during the COVID-19 pandemic. *Education and Information Technologies*, 1-25. doi: 10.1007/s10639-021-10587-z
- Bakioğlu, B. & Çevik, M. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 109-129. doi: 10.7827/TurkishStudies.43502
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/>
- Binbaşıoğlu, C. (1983). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye'de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/issue/34117/378446>
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/issue/56247/773769>
- Chmiliar, I. (2010). *Multiple-case designs. Encyclopedia of case study research*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Çalışkan, N. & Yeşil, R. (2005). Eğitim sürecinde öğretmenin beden dili. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 199-207. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefad/issue/59536/856347>
- Çınar, M., Ekici, M., & Demir, Ö. (2021). A snapshot of the readiness for e-learning among in-service teachers prior to the pandemic-related transition to e-learning in Turkey. *Teaching and Teacher Education*, 107, 103478. doi: 10.1016/j.tate.2021.103478
- Demir, F. & Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292. doi: 10.37669/milliegitim.775620
- Demir, A. G. Ö., & Yurdugül, H. (2013). Self-Directed Learning with Technology Scale for Young Students: A Validation Study/Çocukların Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme Ölçeğinin Türkçe Uyarlanması: Bir Geçerlik Çalışması. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 58-73. Erişim adresi: <http://www.e-ijer.com/tr/pub/issue/8023/105439>
- Dey, I. (1993). *Qualitative data analysis: A user-friendly guide for social science*. London: Routledge.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: ilkökulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43. doi: 10.29065/usakead.736643
- Folkman, A. K., Josefsson, K. A., & Fjetland, K. J. (2022). Norwegian Teachers' Experiences with Distance Teaching and Online Schooling During the COVID-19 Pandemic. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1-16. doi: 10.1080/00313831.2021.2021445
- Hasan, N. & Khan, N.H. (2020) Online teaching-learning during Covid-19 pandemic: Students' perspective. *The Online Journal of Distance Education and e-Learning*, 8(4), 202-213. Erişim Adresi: <https://tojedel.net/>
- Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T. & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *EDUCAUSE Review*, 27, 1-12. Erişim adresi: <http://hdl.handle.net/10919/104648>
- Karaağaçlı, M. (2010). İnternet teknolojileri destekli uzaktan eğitimde sosyal kazanımlar gereksinimi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(2). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gazibtd/issue/6613/87875>

- Karatepe, F., Küçükgençay, N. & Peker, B. (2020). Öğretmen adayları senkron uzaktan eğitime nasıl bakıyor? Bir anket çalışması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(53), 1262-1274. doi: 10.26450/jshsr.1868
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M., Esendemir, N. & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 19, 220-224. doi: 10.29000/rumelide.752297
- Kavuk, E. & Demirtaş, H. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı zorluklar. *E-Uluslararası Pedagogji Dergisi*, 1(1), 55-73. doi: 10.27579808/e-ijpa.20
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Keskin, M. & Özer Kaya, D. (2020). Covid-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ikcusbfd/issue/55773/754174>
- Keskin, S., Çınar, M., & Demir, Ö. (2021). A quantitative content analysis of Turkish state universities' official websites in terms of their preparedness and actions during emergency distance education in the early phase of the COVID-19 pandemic period. *Education and Information Technologies*, 1-31. doi: 10.1007/s10639-021-10744-4
- Lee-Ann Ewing & Holly B. Cooper (2021) Technology-enabled remote learning during Covid-19: perspectives of Australian teachers, students and parents, *Technology, Pedagogy and Education*, 30:1, 41-57, doi: 10.1080/1475939X.2020.1868562
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data analysis: An expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Phillips, L. G., Cain, M., Ritchie, J., Campbell, C., Davis, S., Brock, C., ... & Joosa, E. (2021). Surveying and resonating with teacher concerns during COVID-19 pandemic. *Teachers and Teaching*, 1-18. doi: 10.1080/13540602.2021.1982691
- Rasmitadila, Aliyyah, R., R., Rachmadtullah, R. Samsudin, A. Syaodih, E. Nurtanto, M. & Tambunan, A. R. S. (2020). The perceptions of primary school teachers of online learning during the covid-19 pandemic period: a case study in Indonesia. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 7(2), 90-109. doi: 10.29333/ejecs/388
- Stone, P. J., Dunphy, D. C. & Smith, M. S. (1966). *The general inquirer: A computer approach to content analysis*. Massachusetts: The M.I.T. Press.
- Tekin, H. (2000). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Telli, S. & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34. doi: 10.32329/uad.711110
- UNESCO (2020). *School closures caused by Coronavirus (Covid-19)*. Erişim adresi: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
- UNICEF (2020). *UNICEF and Microsoft launch global learning platform to help address COVID-19 education crisis*. Erişim adresi: <https://www.unicef.org/press-releases/unicefand-microsoft-launch-global-learning-platform-help-address-covid-19-education>
- Weber, R. P. (1989). *Basic content analysis*. London: Sage Publication.
- Woods, A. M. & Weasmer, J. (2002). Maintaining job satisfaction: Engaging professionals as active participants. *The Clearing House*, 75(4), 186-189. Erişim adresi: <https://www.jstor.org/stable/30189736>
- WHO (2020). *What is a pandemic?* https://www.who.int/csr/disease/swineflu/frequently_asked_questions/pandemic/en/ web adresinden 25 Şubat 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zhao, Y. (2020). COVID-19 as a catalyst for educational change. *Prospects*, 49(1), 29-33. doi: 10.1007/s11125-020-09477-y

EXTENDED ABSTRACT

Due to its nature, distance education method requires the use of technical hardware and software that provide content and interaction at different times and places, and the use of pedagogical approaches that will guide their effective use. It is known that when the COVID-19 pandemic started, educational institutions and their employees were caught unprepared for these needs and produced urgent solutions. The problem situation of this research is to reveal the opinions, experiences and contributions of the information technology teachers, who are trained relatively better than the other branch teachers in terms of the knowledge and skills required by distance education and are expected to be a technology coordinator in these subjects in the schools where they work, on the distance education practices during the pandemic process.

Method

In this study case study design, which is one of the qualitative research methods was adopted. The participants consist of a total of 20 teachers (7 female and 13 male) working in public and private schools. Data were collected through one-on-one semi-structured interviews with participating teachers over the Internet. Content analysis was used in the analysis of the collected data.

Findings

In the findings, the opinions of information technology teachers about distance education and the problems they experienced were revealed. The communication tools and learning management systems they use in distance education were stated. The items they like and dislike in learning management systems were expressed. Information about the effects of distance education on the teacher and the teaching process in distance education were also collected.

Discussion

It was revealed that most of the participants gave seminars about distance education in the schools as well as prepared guides for their colleagues about Web 2.0. It was observed that participants were in intense communication with their colleagues, parents and students. The inadequacy of the Internet infrastructure, student impossibilities, and financial inadequacies were reported as the main problems experienced during the process. Participants emphasized the easy adaptation of students to distance education and the difficulties experienced in achieving learning outcomes. They commented on the platforms that teachers use in terms of convenience, interaction and function. The findings also included teachers' views on socialization, motivation, duties and responsibilities with regards to distance education during the COVID-19 pandemic. As suggestions, the perception of the information technologies course can be examined. The effect of parents' participation in classes on classroom management can also be investigated.

Ek A. Görüşme Soruları

Yaşınız kaçtır?

Cinsiyet nedir?

Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?

Çalışmakta olduğunuz okulun türü nedir(Özel/Devlet)?

1-COVID-19 sürecinde yapılan uzaktan eğitim hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

1.1-Olumlu yönler?

1.2-Olumsuz yönler?

1.3-Mesleki gelişiminizi nasıl etkiledi?

1.4-Okuttuğunuz dersin içeriğine ve kazanımlarına etkililiği bakımından ne düşünüyorsunuz?

1.5-Öğrencilerinizin uyum sağlama düzeylerini nasıl değerlendirirsiniz?

2- COVID-19 uzaktan eğitim sürecinde yaşadığınız sorunlar nelerdir

2.1-İnternet bağlantısı, yazılım/donanım gibi problemleri yaşadınız mı? Örnek verir misiniz?

2.2- Öğrenciler ile ilgili problemler yaşadınız mı? Örnek verir misiniz?

2.3-Zümre, okul yönetimi ve milli eğitim müdürlüğü/yetkilileri ile problemler yaşadınız mı? Örnek verir misiniz?

2.4-Veliler ile problemler yaşadınız mı? Örnek verir misiniz?

3- Uzaktan eğitimde hangi tür iletişim araçları ve veri sağlayıcısı kullanmaktasınız?

3.1-Hangi ÖYS? (EBA, Adobe Connect, Zoom vb.)

3.2-Hangi video konferans? (Whatsapp, Microsoft Teams, Zoom vb.)

3.3-Eğitim videoları kullanıyor musunuz? Hangi kaynaklardan alıyorsunuz?

4- Öğrenme yönetim sistemlerinin ya da çevrimiçi öğrenme platformlarının beğendiğiniz ve beğenmediğiniz yönleri nelerdir?

4.1-Kullanım kolaylığı?

4.2- Etkileşim?

4.3- İşlev çeşitliliği?

5- COVID-19 sürecinde yapılan uzaktan eğitimde diğer branşlardaki meslek arkadaşlarınıza nasıl bir katkı sağladınız?

5.1-ÖYS hakkında bilgilendirme?

5.2-Yazılımsal/donanımsal problemlerde yardımcı olma?

5.3-Katkı sağladığınız başka konular oldu mu? Açıklayınız?

6- Uzaktan eğitimin öğretmene etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz?

6.1-Öğretmen motivasyona olumlu ve olumsuz etkileri? Örnek verir misiniz?

6.2-Öğretmen sosyalleşmesine olumlu ve olumsuz etkileri? Örnek verir misiniz?

6.3-Öğretmen görev ve sorumluluklarına olumlu ve olumsuz etkileri? Örnek verir misiniz?

7-Uzaktan eğitimde öğretme sürecine yönelik görüş ve deneyimleriniz nelerdir?

7.1- Kullandığınız öğretim yöntem ve teknikleri?

7.2- Kullandığınız öğretim materyalleri nelerdir?

7.3- Uzaktan eğitimde 1 ders süresi sizce ne kadar olmalıdır?

8- Bilişim teknolojileri öğretmenleri olarak öğrencilere ve öğretmenlere uzaktan eğitim sürecinde destek verildiğini düşünüyor musunuz?

8.1- Veliler destek sağlıyor mu?

8.2- Meslektaşlarınızdan destek alıyor musunuz?

8.3- Okul yönetimi destek sağlıyor mu?